

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยวิธีการเลือกตั้งบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนทำหน้าที่บริหารประเทศ ดังนั้นประชาชนจำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ที่มีประโยชน์อย่างเพียงพอ เพื่อที่จะได้นำเอาข้อมูลเหล่านั้นไปประกอบการตัดสินใจ เลือกตัวแทนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เป็นเสมือนช่องทาง หรือเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูลเหล่านั้นไปสู่ประชาชน

เนื่องจากหนังสือพิมพ์สามารถให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยการเสนอประเด็นปัญหาต่างๆ ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดตามเสนอเหตุการณ์ทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การกระตุ้นความสนใจของประชาชน ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือแม้กระทั่งการชี้แนะทัศนคติและค่านิยมแก่ประชาชนเกี่ยวกับการเมือง

ดังนั้นบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ ในสังคมประชาธิปไตยจึงมีลักษณะดังนี้

1. เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลกับประชาชน (channel of communications) หนังสือพิมพ์จะเป็นผู้ติดตามเหตุการณ์ เสนอข่าวสาร ทรรศนะทางการเมือง เพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างเพียงพอ เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลหรือนักการเมือง ในขณะที่เดียวกันประชาชนก็เสนอความคิดเห็นของตนเอง เกี่ยวกับการเมืองไปสู่รัฐบาลผ่านทางหนังสือพิมพ์

2. เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล (watchdog of the governments) หนังสือพิมพ์ควรต้องวางตัวเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน โดยการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมือง ให้กระทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง มิฉะนั้นหนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการเปิดโปงพฤติกรรม อันทุจริตของนักการเมืองให้ประชาชนทราบ และให้ประชาชนวินิจฉัยว่าบุคคลเหล่านี้ ได้ทำหน้าที่ในการเรียกร้อง และรักษาสิทธิผลประโยชน์ของประชาชนมากน้อยเพียงใดด้วย (Seymour-Ure,1968, อ้างถึงใน พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม,2520)

3. เป็นผู้ให้ความรู้ทางการเมือง (political educator) หนังสือพิมพ์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน นอกเหนือไปจากสิ่งที่ได้รับจากห้องเรียน การทำหน้าที่ดังกล่าวจะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง ทำให้ประชาชนยอมรับและปรับตนให้เข้ากับระบบการปกครองที่เป็นอยู่ รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติและความสนใจทางการเมืองแก่ประชาชน (Sommerlad, 1966, อ้างถึงใน พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม, อ้างแล้ว)

จากบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลนั้น ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก กล่าวคือ การที่หนังสือพิมพ์ติดตามผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล แล้วนำมารายงานให้ประชาชนได้พิจารณาว่า รัฐบาลได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของหรือไม่และอย่างไรมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยหนังสือพิมพ์จะนำเสนอได้ในหลายลักษณะ เช่น สัมภาษณ์ ชักไซร์ รายงานแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เปิดโปงและตั้งข้อสงสัย การทำหน้าที่ดังกล่าวส่งผลให้หนังสือพิมพ์เป็นสถาบันที่มีอำนาจทางการเมืองขึ้นมาได้ กล่าวคือ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล ย่อมมีผลต่ออนาคตทางการเมืองและทางการบริหารงานของรัฐบาล

ในขณะเดียวกัน หนังสือพิมพ์ก็จะสนับสนุนนโยบายที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ หรือมีผลดีต่อประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานแก่รัฐบาล ซึ่งบางครั้งแนวทางที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ อาจส่งผลให้รัฐบาลได้รับการยอมรับจากประชาชน ให้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศต่อไป (พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม, อ้างแล้ว)

การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการตรวจสอบ และเสนอแนะแนวทางแก่รัฐบาล ส่งผลให้หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน มีความสำคัญต่อรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำรัฐบาลดังนี้

1. สื่อมวลชนแจ้งให้ประชาชนทราบว่า ผู้นำรัฐบาล ในฐานะที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ มีผลงานหรือวิธีปฏิบัติงานอย่างไร และการสืบทอดตำแหน่งผู้นำรัฐบาลคนต่อไป จะมีทิศทางและลักษณะอย่างไร
2. สื่อมวลชนเป็นช่องทางที่ช่วยให้ผู้นำรัฐบาล (และเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่นๆ) สามารถติดต่อสื่อสารกับประชาชนโดยตรง
3. สื่อมวลชนเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร ระหว่างผู้นำรัฐบาลกับเจ้าหน้าที่รัฐ
4. สื่อมวลชน สะท้อนปฏิกิริยาตอบสนองทางการเมืองของประชาชน ไปสู่นักการเมือง และคนในรัฐบาลทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสู่ผู้นำรัฐบาล สื่อมวลชนเป็นเสมือนแหล่งข่าวที่สำคัญมาก เพราะช่วยให้ทราบการตอบสนองของประชาชน ต่อนโยบายของรัฐบาล
5. สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ และพัฒนาการของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไปสู่ผู้นำรัฐบาลและนักการเมืองคนอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วกว่าเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่นๆ (Alger, อ้างแล้ว)

ด้วยเหตุนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาล มีทั้งขัดแย้งและร่วมมือกับรัฐบาล ดังแสดงได้ตามแนวคิดเกี่ยวกับ สัมพันธภาพระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รายงานข่าว ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รายงานข่าว

ในสังคมประชาธิปไตยนั้น สัมพันธภาพระหว่างแหล่งข่าว (ในงานวิจัยนี้ คือ รัฐบาล) กับ ผู้รายงานข่าว (ในงานวิจัยนี้ คือ หนังสือพิมพ์) ส่วนใหญ่ปรากฏ 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 สัมพันธภาพที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีอิสระต่อกัน

เป็นการแสดงบทบาทที่ต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ ภาระ และกลุ่มสังคมของตนเอง การถ่ายทอดข่าวสารต่างๆ จึงเป็นไปในลักษณะเป็นทางการจากแหล่งข่าวไปสู่ผู้สื่อข่าว เช่น การแถลงข่าวหรือการแจกข่าวอย่างเป็นทางการแก่สื่อมวลชน ทั้งสองฝ่ายจึงมีอิสระต่อกันไม่ เป็นเครื่องมือของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด สัมพันธภาพระหว่างกันจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบาทของแต่ละฝ่าย

ลักษณะที่ 2 สัมพันธภาพที่สองฝ่ายต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง

คือต่างฝ่ายต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัว ทำให้ทั้งคู่ต้องพึ่งพาระหว่างกัน เกิดการถ่ายทอดข่าวสารที่ค่อนข้างไม่เป็นทางการ เช่น แหล่งข่าวขอให้ผู้สื่อข่าวช่วยเผยแพร่ข้อเท็จจริงบางประการ หรือผู้สื่อข่าวขอสัมภาษณ์เจาะลึกแหล่งข่าวที่ตนรู้จักเป็นพิเศษ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ ต่างฝ่ายต่างเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ต้องพึ่งพาระหว่างกันพอสมควร แต่ก็ยังคงมีความเป็นอิสระต่อกัน ไม่ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดโดยสมบูรณ์

ลักษณะที่ 3 สัมพันธภาพที่ทั้งสองฝ่ายต่างร่วมมือเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน

เป็นการแสดงถึงความร่วมมือระหว่างแหล่งข่าว กับผู้สื่อข่าวที่จะเสนอข่าวสารไปยังสาธารณชนเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง ทั้งคู่จึงไม่เป็นอิสระต่อกัน ฝ่ายหนึ่งอาจตกเป็นเครื่องมือของอีกฝ่ายหนึ่งภายใต้ข้อตกลงผลประโยชน์ หรือนโยบายให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้นนักข่าวหรือหนังสือพิมพ์ จึงอาจสนับสนุนพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ใดก็ได้ (Gieber and Johnson, 1961, อ้างถึงในสุกานดา วรพันธ์พงศ์, อ้างแล้ว: 17-18)

สัมพันธภาพระหว่างรัฐบาลกับสื่อมวลชน ทั้งสามลักษณะดังกล่าวส่งผลให้พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับสื่อมวลชน โดยทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (Adversary Model)

มองว่า รัฐบาลกับสื่อมวลชน ต่างทำงานในลักษณะที่ต่างกัน รัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารประเทศ ขณะที่สื่อมวลชนก็ทำหน้าที่สอดส่อง ไม่ให้รัฐบาลฉวยโอกาสใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด

2. ความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน (Exchange Model)

มองว่า ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะแลกเปลี่ยน ฟังพาสันับสนุน ส่งเสริมกัน เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม (ระวีวรรณ ประกอบผล, อ่างแล้ว)

พฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับสื่อมวลชน เป็นความสัมพันธ์ที่มีทั้งความขัดแย้ง และความร่วมมือ (Love-Hate Relationship) กล่าวคือ

1. ความขัดแย้ง เกิดขึ้นเนื่องจาก การมองบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายแตกต่างกัน โดยสื่อมวลชนมองว่า ต้องทำหน้าที่เสนอข่าวสารข้อเท็จจริงเป็นที่ตั้ง ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์และความเสียหายของฝ่ายใด ขณะที่รัฐบาลต้องการให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ สิ่งที่ดีเห็นว่าดีงามเหมาะสมกับตนเองให้มากที่สุด

2. ความร่วมมือ เกิดจาก ทั้งสองฝ่ายพยายามร่วมมือกัน รักษาความสัมพันธ์นั้นไว้ เนื่องจากสื่อมวลชน มองเห็นความสำคัญของรัฐบาลในฐานะแหล่งข้อมูลของตน ขณะเดียวกัน รัฐบาลก็มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความต้องการของสื่อมวลชน และพยายามหาข้อมูลข่าวสารที่สื่อมวลชนสนใจป้อนให้ (ดรุณี หิรัญรักษ์, อ่างแล้ว)

ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาล ที่มีทั้งความร่วมมือและความขัดแย้งนั้น มีรูปแบบเฉพาะ (pattern) ของระยะความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

ระยะความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาล

1. ระยะแรก เป็น ระยะของการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับสื่อมวลชน ดังนั้นการรายงานข่าวที่ปรากฏ จะมีลักษณะที่ชื่นชมและสนับสนุนรัฐบาล เป็นระยะที่เรียกว่า “ช่วงของการดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ หรือช่วงของการฮันนีมูน (honeymoon period) สื่อมวลชนกระตือรือร้นที่จะได้ข่าวและยินดีที่จะถ่ายทอดข่าวสารของรัฐบาลไปสู่ประชาชน ทางด้านรัฐบาลก็มีความกระตือรือร้นไม่แพ้สื่อมวลชนเช่นกัน โดยจะช่วยเหลือเอื้อเพื่อการหาข่าวและรวบรวมข่าวสาร เพื่อสร้างโมติวิจิตกับนักข่าว และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่นๆ

2. ระยะที่สอง ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปอย่างช้าๆหรือรวดเร็วก็ตาม ความสัมพันธ์ในระยะแรกย่อมจิตใจจางและก้าวเข้าสู่ระยะที่สอง ซึ่งเป็นระยะของการสิ้นสุดความสัมพันธ์ลักษณะร่วมมือ กล่าวคือ ทั้งสื่อมวลชนและรัฐบาลเริ่มมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยรัฐบาลพยายามเข้าไปกำหนดประเด็นและเนื้อหาของกรรงานข่าว ด้วยการป้อนข้อมูลของฝ่ายตนให้กับสื่อมวลชน รวมทั้งพยายามจับตามองการรายงานเหตุการณ์บางเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด และเปิดโอกาสให้นักข่าวเข้าถึงแหล่งข่าว (ในที่นี้คือ คนในรัฐบาล) น้อยลง ฝ่ายสื่อมวลชนก็จะไม่เต็มใจหรือยินยอมถ่ายทอดข้อมูลจากรัฐบาล หากมิได้ผ่านการเรียบเรียงจากฝ่ายตนก่อน

3. ระยะที่สาม เป็น ระยะที่เรียกว่า “ระยะปลีกตัว (detachment)” รัฐบาลเริ่มตระหนักถึงการกีดกันสื่อมวลชนมิให้รับรู้ หรือเห็นข้อบกพร่องของฝ่ายตน มากกว่าที่จะพยายามจัดให้สื่อมวลชนรายงานข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายของตน ดังนั้นสื่อมวลชนจะเข้าถึงแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลน้อยลง และจำต้องหันไปพึ่งพาแหล่งข่าวจากที่อื่นๆมากขึ้น (Grossman and Kumar, 1967, อ้างถึงใน Alger, อ้างแล้ว)

สรุปก็คือ รายงานข่าวเกี่ยวกับรัฐบาลที่ปรากฏตามสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ นั้น มีทั้งการรายงานข่าวแง่บวกและแง่ลบ แต่ลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ปรากฏเด่นชัด คือ ระยะแรกๆประมาณ 3 เดือนแรกของรัฐบาลใหม่ หรือ ระยะอันนี้มน รายงานข่าวเกี่ยวกับรัฐบาลส่วนใหญ่จะเป็นแง่บวก ได้แก่ เรื่องราวส่วนตัว ครอบครัว คนใกล้ชิดกับหัวหน้ารัฐบาล นโยบายการทำงาน และสุนทรพจน์หรือวาทศิลป์ของหัวหน้ารัฐบาล เช่น การรายงานข่าวเกี่ยวกับบุคลิกภาพของหัวหน้ารัฐบาล สื่อมวลชนก็จะบรรยายลักษณะนิสัยที่น่ารักน่าเอ็นดู (cute traits) และข้อบกพร่องเล็กๆน้อยๆ ที่ไม่ถือเป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด (foibles) ส่วนข่าวด้านนโยบายและกระบวนการตัดสินใจทำงาน เช่น ความมุ่งมั่นของคณะรัฐบาลใหม่ ที่ต้องการเข้ามาแก้ไขปัญหาเก่าๆ ซึ่งค้างคามากรัฐบาลชุดก่อนๆ (Paletz and Entman, อ้างแล้ว)

เหตุที่ช่วง 3 เดือนแรกของรัฐบาลมีการอันนี้มนเกิดขึ้น เพราะช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลใหม่เพิ่งจะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ สื่อมวลชนและรัฐบาลต่างก็มีมิตรใจดีให้แก่กัน สื่อมวลชนมักจะให้โอกาสรัฐบาล เข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศตามนโยบายที่ได้วางไว้ โดยจะไม่วิพากษ์วิจารณ์ ฝ่ายรัฐบาลก็จะเอื้อเฟื้อข้อมูลข่าวสารของฝ่ายตน เพื่อให้สื่อมวลชนสามารถนำไปเสนอหรือรายงานประชาชนได้เลย

อย่างไรก็ตาม การอันนินูของแต่ละรัฐบาลที่เกิดขึ้นอาจจะไม่เท่ากัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากนโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาลเอง ถ้าสื่อมวลชนไม่ยอมรับนโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาลแล้ว การอันนินูระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาลนั้นก็จะมีสูง หรือบางทีก็ปรากฏมาก-น้อยต่างกันไปแล้วแต่รัฐบาล

นอกจากนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล จะมีผลต่อการอันนินูระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาลแล้ว การลำเอียงเข้าพรรคการเมืองของสื่อมวลชน ก็อาจจะทำให้การอันนินูที่เกิดขึ้นในแต่ละรัฐบาลแตกต่างกันอีกด้วย เนื่องจากสื่อมวลชนมักจะเสนอความคิดเห็นและรายงานข่าว ในลักษณะที่โน้มเอียงไปในทางบวกแก่กลุ่มการเมืองที่ตนสังกัดหรือสนับสนุนอย่างเห็นได้ชัด ดังเช่น วิลเลียม เจ ฮิวส์ (Williams J. Hughes, อ้างแล้ว) ศึกษาภาพลักษณะประธานาธิบดีจำนวน 6 คนในช่วงอันนินู ได้แก่ ไอเซนฮาวร์ (Eisenhower) เคนเนดี (Kennedy) นิกสัน (Nixon) คาร์เตอร์ (Carter) เรแกน (Ragan) และ คลินตัน (Clinton) โดยพิจารณาจากพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์

ผลการศึกษาพบว่า สมัยของประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ และประธานาธิบดีเรแกน มีภาพลักษณ์เป็นบวกมากที่สุดตามลำดับ ในขณะที่ประธานาธิบดีคลินตัน และประธานาธิบดี คาร์เตอร์ เป็นบวกน้อยที่สุด ซึ่งสาเหตุที่ทำให้การอันนินูของประธานาธิบดีแต่ละคนไม่เท่าเทียมกัน คือ นโยบาย และการปฏิบัติงานของประธานาธิบดีแต่ละคน

นอกจากนี้ฮิวส์ยังได้ตั้งข้อสังเกตว่า การที่ภาพลักษณ์ของประธานาธิบดีจากพรรคริพับลิกันทุกคน เป็นบวกมากกว่าประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครตนั้น อาจจะมีส่วนมาจากความลำเอียงเข้าข้างพรรคการเมืองของหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์ จึงเสนอข่าวในลักษณะโน้มเอียงไปในทางบวกแก่พรรคดังกล่าว มากกว่าพรรคเดโมแครต ดังนั้นภาพลักษณ์ของประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ และประธานาธิบดีเรแกน จึงเป็นบวกมากที่สุดในบรรดาทั้ง 6 คน

ข้อสังเกตจากงานวิจัยของฮิวส์ ที่ว่าการลำเอียงเข้าข้างพรรคการเมืองของหนังสือพิมพ์หรือความเกี่ยวข้องของกลุ่มการเมืองของหนังสือพิมพ์ มีผลต่อการรายงานข่าวหรือเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์นั้น ก็ปรากฏในการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยด้วย

ดังเช่นกรณีเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2533 หนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด จะเสนอเนื้อหาเชิงบวกต่อผู้สมัครที่ตนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ในทาง

กลับกัน ก็จะเสนอเนื้อหาเชิงลบต่อผู้สมัครที่ตนไม่เกี่ยวข้องด้วย ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด จะเสนอเนื้อหาเชิงรายงานข่าวแก่ผู้สมัครทุกคน แต่จะมีปริมาณ มากน้อยต่างกันไป กล่าวโดยสรุปคือ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างเสนอเนื้อหาสนับสนุนและโจมตี ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งอย่างเด่นชัด (สุกานดา วรพันธ์พงศ์, อ้างแล้ว)

ถึงแม้ว่าในงานวิจัยนี้จะมิได้นำความเกี่ยวข้อง ระหว่างหนังสือพิมพ์กับกลุ่มการเมือง มาเป็นตัวแปรในการศึกษา แต่เพื่อให้เห็นภาพและสามารถเข้าใจลักษณะการอันนิมุนระหว่าง หนังสือพิมพ์กับรัฐบาลได้อย่างถูกต้อง เราควรทำความเข้าใจกับลักษณะความเกี่ยวข้องระหว่าง หนังสือพิมพ์กับกลุ่มการเมืองด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องระหว่างหนังสือพิมพ์กับกลุ่มการเมือง

เซมัวร์ เออร์ (Seymour-Ure, 1974: 156-176) ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับ "ความ เกี่ยวข้องระหว่างหนังสือพิมพ์-กลุ่มการเมือง" เพื่อสำรวจความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองของ เหล่าหนังสือพิมพ์ เออร์ พบว่า ระดับความเกี่ยวข้องระหว่างระบบการเมือง กับระบบสื่อมวลชน สะท้อนออกมาในลักษณะของการเป็นเจ้าของ และการจัดการโดยพรรคการเมือง หรือบุคคลที่ สังกัดพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการมีส่วนร่วมกับการพรรค การเมืองของกลุ่มผู้อ่าน

ส่วน บลูมเลอร์และกูวิทซ์ (Blumler and Gurevitch, 1975, อ้างถึงใน Franklin, อ้างแล้ว) กล่าวว่า ความเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองของสื่อมวลชน หมายถึง ความเกี่ยวข้อง ระดับองค์กรสื่อมวลชนที่มีต่อพรรคการเมือง เสถียรภาพและความเข้มข้นของการแสดง ความคิดเห็นที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ รวมทั้งข้อจำกัดทางกฎหมายที่มีต่อสื่อมวลชน ในการ ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองเป็นการส่วนตัว ที่อาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากคำกล่าวของ เออร์ และ บลูมเลอร์และกูวิทซ์แล้ว พบว่า ความเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองของหนังสือพิมพ์นั้น มีลักษณะร่วมกันที่สามารถแบ่งออกได้ เป็น 5 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเกี่ยวข้องโดยตรง หรือความเกี่ยวข้องับกลุ่มการเมืองในระดับมากที่สุด ความเกี่ยวข้องลักษณะนี้จะเกิดขึ้นในกรณีที่พรรคการเมือง หรือบุคคลที่สังกัดพรรคการเมือง เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่หนังสือพิมพ์ หรือพรรคการเมือง แต่งตั้งสมาชิกพรรคเข้าไปเป็นคณะกรรมการฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์

2. ความเกี่ยวข้องโดยสมัครใจของหนังสือพิมพ์ คือ ลักษณะที่หนังสือพิมพ์ให้การสนับสนุนแนวนโยบายของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์และพรรคการเมือง ไม่มีความเกี่ยวข้องทางโครงสร้างขององค์กรระหว่างกันก็ตาม

3. ความเกี่ยวข้องชั่วคราว หมายถึง หนังสือพิมพ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พรรคใดพรรคหนึ่ง ในบางประเด็นหรือบางนโยบาย (แต่อย่างไร ก็ยังเป็นพรรคการเมืองที่ตนเคยสนับสนุนมาก่อนหน้านี้) หากนโยบายไหนที่หนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วย หนังสือพิมพ์จะสงวนท่าทีโดยไม่วิพากษ์วิจารณ์ หรือในบางกรณีอาจหันไปสนับสนุนพรรคอื่น ที่มีแนวนโยบายที่ตรงกับตนในเรื่องนั้น ๆ แทน

4. ความเกี่ยวข้องตามความพอใจของหนังสือพิมพ์ (Ad Hoc) กล่าวคือ หนังสือพิมพ์จะสนับสนุนพรรคการเมืองบางพรรค ในบางกรณีเท่านั้น ปราศจากแบบแผนตายตัว (เห็นด้วยในประเด็นไหนก็จะสนับสนุน ไม่เห็นด้วยในประเด็นไหนก็จะคัดค้านโจมตี)

5. ความเกี่ยวข้องแบบเพิกเฉย คือ การที่หนังสือพิมพ์มีความเกี่ยวข้องับกลุ่มการเมืองในระดับน้อยที่สุด โดยหนังสือพิมพ์จะพยายามไม่สนใจว่า การรายงานข่าวของตน จะไปกระทบกระทั่ง หรือสนับสนุนพรรคการเมืองใดหรือไม่ หนังสือพิมพ์เพียงแต่ทำหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ตนมีต่อสังคมอย่างดีที่สุดเท่านั้น อย่างไรก็ตามความเกี่ยวข้องในลักษณะนี้ พบได้น้อยมาก (Franklin, อ้างแล้ว)

ลักษณะของความเกี่ยวข้องับกลุ่มการเมืองของหนังสือพิมพ์นี้ จะมีผลโดยตรงกับการนำเสนอการอันนิมูระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาลที่ปรากฏ กล่าวคือ ถ้าสื่อมวลชนมีความเกี่ยวข้องับพรรคร่วมรัฐบาล ในลักษณะที่พรรคการเมืองเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ หรือเป็นผู้มี

ส่วนกำหนดนโยบายแล้ว การอันนิมิตของรัฐบาลที่หนังสือพิมพ์เกี่ยวข้อง ก็จะปรากฏค่อนข้างมากเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือ การอันนิมิตระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาลใหม่ หมายถึงการที่รัฐบาลและสื่อมวลชนมีมติหรือใจให้แก่กัน โดยสื่อมวลชนจะไม่โจมตีหรือตำหนิรัฐบาล ฝ่ายรัฐบาลก็พยายามป้อนข้อมูลข่าวสารกับหนังสือพิมพ์ เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งนำไปรายงานให้ประชาชนรับทราบ ดังนั้นรายงานข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับรัฐบาลที่ปรากฏ จะเป็นข่าวแง่บวกแทบทั้งสิ้น และส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวหรือกลุ่มคนใกล้ชิดนายกรัฐมนตรื หรือรายงานข่าวในลักษณะชื่นชม/สนับสนุนรัฐบาล เป็นต้น นอกจากนี้การอันนิมิตที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกัน เพราะเป็นผลมาจากนโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาลเอง และอาจเกิดจากความเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองของสื่อมวลชน

จากลักษณะของการอันนิมิตดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมติฐานวิจัย โดยพิจารณาจากความหมายและลักษณะของการอันนิมิตดังกล่าว ได้คือ

สมมติฐานการวิจัย

ในช่วง 90 วันแรกของรัฐบาล หนังสือพิมพ์กับรัฐบาลมีการอันนิมิตกันจริง กล่าวคือ ช่วงต้นจะมีความคิดเห็นแง่บวกมากกว่าช่วงปลาย แต่ทว่าสถานการณ์แวดล้อมที่ต่างกัน จะส่งผลให้การอันนิมิตที่เกิดขึ้นใน แต่ละรัฐบาลมีลักษณะแตกต่างกัน

นิยามศัพท์

งานวิจัยครั้งนี้กำหนดความหมาย หรือนิยามศัพท์สำคัญๆที่ปรากฏ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันดังต่อไปนี้

ช่วงเวลาการตีพิมพ์หน้าผิงพระจันทร์ หรือ ช่วงอันนิมิต หมายถึง ช่วง 90 วันแรกหรือ 3 เดือนแรกของการปฏิบัติงานของรัฐบาลแต่ละชุด แต่เนื่องจากเราไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าการอันนิมิตระหว่างหนังสือพิมพ์จะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วันรุ่งขึ้นหลังจาก

การถวายสัตย์ปฏิญาณของคณะรัฐมนตรี เป็นวันแรกของการอันนิมุน แล้วนับไปจนครบกำหนดเวลา 90 วัน

และเนื่องจากการอันนิมุนระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาล มักจะปรากฏในช่วงแรกของรัฐบาลใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งช่วง 90 วันแรก ออกเป็น 2 ช่วงย่อย เพื่อพิจารณาความแตกต่างของการอันนิมุนที่เกิดขึ้น คือ

1. ช่วงต้น เริ่มนับตั้งแต่ วันรุ่งขึ้นหลังจากการถวายสัตย์ปฏิญาณของคณะรัฐมนตรี เป็นวันที่ 1 ถึง วันที่ 45 ของการปฏิบัติงาน
2. ช่วงปลาย เริ่มตั้งแต่ วันที่ 46 ถึง วันที่ 90 ของการปฏิบัติงาน

อนึ่ง เพื่อแสดงว่า “ช่วง 90 วันแรก” มีการอันนิมุน ระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาการอันนิมุนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หลังช่วงเวลาการตีน้ำผึ้งพระจันทร์ (honeymoon period) ผ่านพ้นไป ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียกว่า “ช่วงหลังอันนิมุน” เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากช่วงเวลาดังกล่าว มาเปรียบเทียบกับช่วงอันนิมุน

3. ช่วงหลังอันนิมุน หมายถึง ช่วงกลางของการปฏิบัติงานของรัฐบาลแต่ละชุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกสุ่มมาศึกษาในระยะเวลา 30 วัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
  - 3.1 รัฐบาลม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เลือกสุ่มตัวอย่างจาก เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2518
  - 3.2 รัฐบาลม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เลือกสุ่มตัวอย่างจาก เดือนสิงหาคม พ.ศ.2519
  - 3.3 รัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เลือกสุ่มตัวอย่างจาก เดือนตุลาคม พ.ศ. 2532
  - 3.4 รัฐบาลนายชวน หลีกภัย เลือกสุ่มตัวอย่างจาก เดือนมกราคม พ.ศ. 2537
  - 3.5 รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา เลือกสุ่มตัวอย่างจาก เดือนมีนาคม พ.ศ. 2539

สถานการณ์แวดล้อม หมายถึง บริบทหรือลักษณะของสังคมที่เกิดขึ้นก่อนหน้ารัฐบาลแต่ละชุด จะเข้ามาบริหารประเทศ หรือหมายถึงการปฏิบัติงานของรัฐบาล รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลา 90 วันแรกของรัฐบาลด้วย

การตีพิมพ์หนังสือพิมพ์หรือการยื่นข้อเรียกร้องระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาล หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นแง่บวกเกี่ยวกับรัฐบาล เนื่องจากช่วง 90 วันแรกนั้น เป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลใหม่เพิ่งจะเริ่มเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ หนังสือพิมพ์กับรัฐบาลต่างก็มีมติที่ใจให้แกกัน หนังสือพิมพ์จึงเสนอความคิดเห็น ในลักษณะที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การยื่นข้อเรียกร้องเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรี หมายถึง ความคิดเห็นแง่บวกที่เกี่ยวข้องเฉพาะตัวนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ในฐานะที่นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นผู้นำรัฐบาล การยื่นข้อเรียกร้องนี้พิจารณาจาก ความคิดเห็นแง่บวกที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.1 ความคิดเห็นแง่บวกเกี่ยวกับครอบครัว และกลุ่มคนใกล้ชิดนายกรัฐมนตรี
- 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านดีของนายกรัฐมนตรี

2. การยื่นข้อเรียกร้องที่หนังสือพิมพ์ให้การสนับสนุน หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์เห็นว่ นโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาล เป็นนโยบายหรือการปฏิบัติงานที่ดี และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง การยื่นข้อเรียกร้องนี้พิจารณาได้จาก

2.1 ความคิดเห็นลักษณะสนับสนุนหรือชื่นชม นโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล เช่น

...การที่นายกรัฐมนตรีชวน จะอาศัยความแข็งแกร่งของระบอบประชาธิปไตย ที่กำลังมาแรง ดัดลึนใจปรับปรุงพ.ร.บ .การจัดระเบียบปฏิบัติราชการ กระทรวงมหาดไทย เพื่อเพิ่มอำนาจของรัฐบาล ในการบังคับบัญชาทหาร จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้อง และเข้ากับบรรยากาศการเมืองที่เป็นอยู่...

2.2 ความคิดเห็นแง่บวกลักษณะเชื่อมั่นหรือมั่นใจว่า รัฐบาลสามารถปฏิบัติ ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภาฯได้ เช่น

... จนถึงวันนี้ เสียงวิพากษ์วิจารณ์นโยบาย “พระศรีอารีย์” ของรัฐบาลม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ก็ยังครึกครื้นอยู่ ส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นความเพ้อฝันของคุณคึกฤทธิ์ ที่ไม่มีทางเป็นไปได้ สำหรับตัวผม อาจจะเป็นเพราะผมทำงานอยู่กับคุณคึกฤทธิ์ มานาน เคยฟังท่านพูดคุยอะไร และอะไรเกี่ยวกับการบ้าน การเมืองมามาก ใจผมจึงออกจะเข้าข้างคุณคึกฤทธิ์ว่า นโยบาย“พระศรีอารีย์” ของคุณคึกฤทธิ์มีทางที่จะเป็นไปได้ หรือทำได้จริง...

2.3 ความคิดเห็นลักษณะปกป้องการปฏิบัติงานของรัฐบาล (ในบางกรณี หนังสือพิมพ์อาจหันไปโจมตีหรือวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายค้าน หรือผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลก็ได้) เช่น

...เรียกว่า พุดจาตุหมันดูแคลนเขาไว้ซะก่อน แล้วก็ยกหาง ตัวเองว่า มีแต่พรรคประชาธิปัตย์เท่านั้น เก่งที่สุด เยี่ยมที่สุด ดีที่สุด การที่นายอภิสิทธิ์ ออกมาโจมตีรัฐบาลชุดใหม่ในประเด็นนี้ นับว่าสะหระมมาก เพราะในความเป็นจริง รัฐบาลชุดใหม่หรือ ชุดเก่า ก็จะต้องดำเนินไปในแนวทางเดียวกันทั้งสิ้น... สรุปลงให้ชัดๆก็คือ จะต้องสานต่อนโยบายที่รัฐบาลชุดเก่าทำค้าง เอาไว้ ให้เสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมาย...ด้วยเหตุนี้ นายอภิสิทธิ์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ จึงไม่ควรจะออกมาวิจารณ์อะไร ที่ เซยสะบัดช่อหยั่งง้ออีก...”

2.4 ความคิดเห็นลักษณะให้กำลังใจรัฐบาลในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผล เช่น

...ก็ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันว่า รัฐบาลชวน 1 นี้ เป็นรัฐบาล ไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่ ทั้งนี้เพราะผู้วิจารณ์ได้พิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมหลายอย่างหลายประการ อันมีเรื่องโซกลางและดวง

ตลอดจนเกิดอาการพบบางประการที่ทำเนียบรัฐบาล...
การที่มีผู้วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลชวน เสียตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่ม
บริหารงาน และวิพากษ์วิจารณ์ในลักษณะที่ไม่เป็นมงคลเช่นนี้
เราเห็นเป็นเรื่องเหลวไหลที่ไม่ควรแก่การเชื่อถือ และเราเข้าใจ
ว่าตัวท่านนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัยเอง ก็ไม่ได้ตั้งใจเชื่อถือ
และไม่ได้ให้หัวหน้าไปติดตามการวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยการวิเคราะห์
จากเหตุที่ไม่น่าจะเป็นไปได้...

3. การอันนิมิตที่หนังสือพิมพ์ละเว้นการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หมายถึง กรณีที่
หนังสือพิมพ์เห็นว่านโยบายหรือการปฏิบัติงานของรัฐบาล ยังมีข้อบกพร่องหรืออาจมีผลเสียต่อ
ประเทศชาติและประชาชนได้ แต่เนื่องด้วยเงื่อนไขที่ ช่วง 90 วันแรก เป็นช่วงที่รัฐบาลเพิ่งจะ
ก้าวเข้าสู่ตำแหน่งใหม่ ทั้งสองฝ่ายยังมีไมตรีจิตต่อกัน หนังสือพิมพ์จึงต้องเสนอความคิดเห็นใน
ลักษณะหรือตักเตือน แทนที่จะวิพากษ์วิจารณ์โจมตีรัฐบาลอย่างรุนแรง เพื่อที่รัฐบาลจะได้นำ
ความคิดเห็นเหล่านั้น ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้ เช่น

3.1 ความคิดเห็นลักษณะเปิดโอกาส ให้รัฐบาลได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตาม
นโยบายที่ได้แถลงต่อสภา กล่าวคือ ถึงแม้ว่านโยบายและการปฏิบัติงานนั้น จะมีข้อบกพร่อง
หรือผิดพลาด ฝ่ายหนังสือพิมพ์ก็จะไม่โจมตี หรือวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง เช่น

...การร่างนโยบายของรัฐบาลชุดใหม่นี้ ได้มีผู้ติติงว่ารัฐบาลร่าง
นโยบายเข้าไปสักหน่อย ซึ่งความจริงแล้วเราควรจจะร่างได้รวด
เร็วกว่านี้ เรื่องนี้เราจะไม่ตำหนิและติติง ทั้งนี้เพราะการที่
รัฐบาลนี้มีพรรคเข้ามาร่วมเป็นรัฐบาลถึง 5 พรรค ซึ่งแต่ละ
พรรคก็มีนโยบายที่เป็นหลักฐานโดยกำหนดเป็นลายลักษณ์
อักษรอย่างหนึ่ง กับอีกอย่างหนึ่งส.ส.ของพรรคต่างๆที่เป็น
พรรคพันธมิตรร่วมรัฐบาลนั้น ได้โฆษณาหาเสียงกับประชาชน
เมื่อครั้งเลือกตั้งว่า จะดำเนินนโยบายอย่างโน้นอย่างนี้ และได้
รับปากกับประชาชนซึ่งจะต้องนำมาเขียนไว้ในนโยบาย เพื่อให้
ประชาชนเห็น ฉะนั้นจึงต้องล่าช้ากว่าปกติ และยิ่งกว่านั้นยังมี

การประชุมเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดเวลา ที่คณะกรรมการร่วมพรรค
ประชุมร่างนโยบาย...

3.2 ความคิดเห็นที่มีลักษณะตักเตือน และชี้ให้เห็นถึงผลดี-ผลเสีย ที่อาจเกิดจากการ
ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล เช่น

...ดังนั้น บทเรียนในก้าวแรกจะทำให้เขาไม่ประมาทในก้าวต่อไป
ไป トラบไตที่ภายในของรัฐบาลไม่แตกกัน ปัญหาจะไม่เกิดขึ้น
แน่นอน

หรือถ้าภายในรัฐบาลเกิดแตกแยกขึ้นมาจริงๆ นายบรรหารก็ยัง
มีพรรคอะไหล่ ที่จะต่อท่อออกซิเจนให้รัฐบาลของเขาอยู่ไปได้...

นายบรรหารจะถึงที่ตายเพราะอย่างเดียวเท่านั้น

คือ การปล่อยให้คนในรัฐบาลโกงกินอย่างมูมมาม

และ ถึงจุดนั้น เราก็คงไม่ต้องพึ่งบริการของฝ่ายค้านอย่างพรรค
ประชาธิปัตย์อีกแล้ว

เพราะ... พลังประชาชนจะเขี่ยเขาลงจากเวทีเอง

3.3 ความคิดเห็นลักษณะเสนอแนะ หรือฝากฝังให้รัฐบาลนำไปปฏิบัติเช่น

...ประชาธิปัตย์นั้นประกาศมานานว่า เกลียดคอร์ปชั่นนัก จะ
ล้างทุจริตในแผ่นดินให้สิ้น ก็อยากจะขอดูตัวอย่างหน่อย แล้ว
ผมจะเชื่อว่าประชาธิปัตย์นั้น มือสะอาด ไม่ใช่มาครองบ้านครอง
เมือง ด้วยหวังจะโกงกิน

ลองกวาดล้างความชั่วร้ายในกรมตำรวจให้ดูหน่อยสิครับ...ท่าน
ฤาษีเสนีย์

และเพื่อแสดงให้เห็นว่า การอันนิมุนระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาล พิจารณาได้จาก
ความคิดเห็นแง่บวก ซึ่งจะต้องปรากฏมากกว่าความคิดเห็นลักษณะอื่นๆจริง ผู้วิจัยจึงนำ
ปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาลทั้งหมดที่ปรากฏในช่วง 90 วันแรกมาแสดงให้เห็นด้วย
โดยกำหนดให้ความคิดเห็นแง่ลบ มีความหมายดังนี้

ความคิดเห็นแง่ลบ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาลที่ปรากฏในช่วง 90 วันแรก และมีลักษณะโจมตีหรือตำหนิ นโยบายรวมถึงการปฏิบัติงานของรัฐบาล อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้ จะไม่ศึกษาถึงรายละเอียดของความคิดเห็นแง่ลบที่ปรากฏว่าจะมีลักษณะอย่างไร เพียงแต่นำปริมาณรวมมาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นแง่บวก